

Motion till riksdagen 2018/19:2675

av **Laila Naraghi och Sanne Lennström (båda S)**

Skyddsklassning av M/S Sigrid

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kärnbränslefartyget M/S Sigrid ska klassas som skyddsobjekt och omfattas av skyddslagen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

De svenska kärnkraftverken ligger vid kusten och har egna hamnar. Svensk Kärnbränslehantering AB:s (SKB) fartyg M/S Sigrid transporterar avfallet därifrån till anläggningarna i Oskarshamn och Forsmark där det mellanlagras.

I Sverige transporteras i stort sett allt radioaktivt avfall och använt kärnbränsle till sjöss. SKB:s fartyg M/S Sigrid hämtar avfallet vid kärnkraftverken och kör det till anläggningarna i Oskarshamn och Forsmark. En liten mängd låg- och medelaktivt avfall transporteras även från forskningsanläggningen Studsvik.

Sigrid är specialdesignat för transport av radioaktivt material. Fartyget byggdes 2011–2013 och är klassat enligt International Maritime Organisation (IMO:s) högsta nivå, INF 3, för fartyg som transporterar radioaktivt material.

Sigrid är utrustat med extra kommunikationsutrustning och har många säkerhets-höjande funktioner. Till exempel är viktiga system dubblerade och separerade för att bidra till hög drifttillgänglighet och flexibilitet. Om ett viktigt system fallerar under en resa, till exempel på grund av ett mekaniskt fel eller en olycka, finns det reservsystem som tar vid.

Sigrid ägs av SKB men drift och bemanning sköts av Furetank Rederi AB.

Det är angeläget att transportererna av använt kärnbränsle kan ske på ett så säkert sätt som möjligt. Kärnbränslefartyget M/S Sigrid är i dag inte klassat som skyddsobjekt, men däremot är övriga kärntekniska anläggningar det. Skyddslagen skulle ge SKB, som ansvarig för transportererna, ökade möjligheter att agera proaktivt och öka säkerhetsmarginalerna. Detta är också något som den lokala säkerhetsnämnden i Oskarshamns kommun har påtalat. Även Östhammars kommun har påtalat vikten av att denna fråga löses på ett sådant sätt att transportererna genom kommunen kan ske på ett så säkert sätt

som möjligt. Dessa kommuner tar ett stort ansvar för rikets energiförsörjning och det är av största vikt att riksdagen hörsammar deras önskemål vad gäller säkerhetsskyddslagstiftning. Kärnbränsletransporterna sker ofta inomskärs och ryms då inom berörd kommuns geografiska områdesansvar.

SKB har även uttryckt önskemål om att det fartyg som transporterar kärnämne och/eller använt kärnbränsle ska betraktas som skyddsobjekt likväl som de fasta anläggningar som transporterna går emellan. Detta så att även transporterna därmed tillförsäkras det skydd som är mer robust än de försiktighetsmått och skydd verksamheten omfattas av enligt kärntekniklagen. Också Strålsäkerhetsmyndighetens (SSM) bedömning är att det vore positivt för kärnsäkerheten om dagens krav på tillståndshavaren kompletteras med befogenheter att vidta nödvändiga skyddsåtgärder.

SSM:s bedömning är att det för en säker elförsörjning är viktigt med ett konsekvent skydd för hela processen, inklusive transporterna. Deras bedömning är att utöver betydelsen för en fungerande elförsörjning har den kärntekniska verksamheten höga skyddsvärden. Det gäller i synnerhet en säker drift av reaktorerna men även en säker hantering av det bestrålade kärnbränslet, inklusive bortforsling av använt kärnbränsle. Eftersom M/S Sigrid är ett för ändamålet specialbyggt fartyg som inte enkelt kan ersättas anser SSM att det därför inte heller bör lämnas utanför de skyddsåtgärder, främst bevakningsåtgärder, som tillämpas för övriga delar av kärnenergiförsörjningen. SSM bedömer att kärntekniklagens utformning inte är lämplig för att reglera specifika skydd mot antagonistiska hot såsom bruk av tvångsmedel.

Transporterna av använt kärnbränsle måste ske så säkert som möjligt. Kärnbränslefartyget M/S Sigrid bör därför klassas som skyddsobjekt och omfattas av skyddslagen.

Laila Naraghi (S)

Sanne Lennström (S)